

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNISTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Slovenci in vladne krize.

Vselej, kadar pridejo iz Beograda vesti o nastopajoči vladni krizi, se pojavijo tudi v slovenski javnosti številni komentarji in še številnejša ugibanja o posledicah, ki morejo nastati, če bo dosežena dobra rešitev. Vse te komentarje in vsa ta ugibanja pa bi si slovenska javnost brez škode prihranila, ker izkušnja uči, da so vse te rešitve važne le za stranke, ne pa za slovenski narod. V najboljšem slučaju se zgodi, da je zastopana tudi katera slovenska stranka v vladi in da morajo spremembo režima občutiti uradniki ter včasih tudi občinski zastopi, toda v glavnem ostane vse pristarem, kar more najtočneje konstatirati samo slovenski davkoplačevalec.

In zato mislimo, da tudi v sedanji že obstoječi vladni krizi ni za Slovence prav nobenega razloga, da bi se zaradi rešitve krize razburjali. Naj ostane čisto neizpremenjena sedanja vlada, ali pa naj pride kaka razširjena koncentracijska vlada, ali pa naj dobimo radikalno volilno vlado, za Slovence bo pravzaprav ostalo vse neizpremenjeno, ker vse kardinalne zahteve Slovencev bodo ostale še nadalje nerešene.

Ne bomo dobili zveze z morjem, ne bo zmanjšano davčno breme, ne bodo vzpostavljene samoupravne skupščine, ne bo se nič storilo za povzdigo slovenskega gospodarstva, temveč kakor vedno, tako se bo tudi sedaj spznela edina sprememba režima v izmenjavi uradnikov. Prav res pa se ne izplača, da bi se slovenska javnost vsled tega razburjala.

Rešitev za Slovenijo ne pride od spremembe vlade, temveč le od Slovencev samih. Nujno je, da bi slovenska javnost to že vendar enkrat spoznala in se po tem tudi ravnala.

Slovenci se moramo organizirati, do fanatizma krepko organizirati, da postanemo močni in da nobena rešitev vladnih kriz ne more oslabiliti našega položaja. Naša dolžnost je v tem, da rešimo slovenski problem najprej doma in da ga šele potem rešujemo v Beogradu. In ne narobe!

Najprej si moramo biti sami na jasnem, kaj najbolj rabimo in temu primerno sestaviti tudi našo parlamentarno delegacijo. Smo mnogo premaloštevilčen narod, da bi smel biti tudi samo en naš poslanec samo številčna enota. Nasprotno vsak naš poslanec, pa naj pripada tej ali oni stranki, mora biti delavec na svojem mestu, mora vsled svojega strokovnega znanja veljati za dva druga.

Sestava take delegacije je težka stvar in mogoča le po sporazumu strank, ki so na slovenskem stališču in ki ne delajo za račun tujih strank. Ni nobena nesreča, če imamo veliko strank, nesreča je le v tem, da ni delo vseh strank podrejeno enemu skupnemu cilju, temveč da je strankarski interes potisnil splošnega v ozadje. Stranke bi morale ena drugo izpopolnjevati v delu za splošno, pri nas pa poznajo stranke samo to skrb, da čim bolj ena drugo ovira in da je potem efekt strankinega dela za narod tem mizernejši.

Zaradi tega se ob vsaki vladni krizi ponavlja, da Slovenci nikdar ne moremo vreči vsega svojega političnega vpliva na tehtnico, zato pa tudi nobena rešitev vladne krize ne pomeni za nas nobene pridobitve, temveč ostane vse pri starem.

Važnejše ko vse vladne krize je za nas Slovence absolutna organizacija naroda. To izvesti naj bo cilj slovenskih strank, ne pa skrb, kako si bodo razdelili vladno moč — drugi.

Radićeva izjava po avdienci na Bledu

Bled, 10. julija. Včeraj dopoldne je kralj sprejel Stefana Radića v avdienci. Radić je bil na dvoru od pol 11. dopoldne do pol 3. popoldne. Samo avdienca je trajala do 1., potem pa je kralj zadržal Stefana Radića pri kosilu, ki je trajalo do pol 3. Državni podtajnik Košutić in dr. Kežman sta kosila s kraljevim adjutantom generalom Hadžićem.

Radić je po avdienci izjavil novinarjem, da se je s kraljem razgovarjal o vseh važnih državnih in političnih vprašanjih. Kralj je dal ministrom navodila in jim rekel, da pride, če bi bilo potrebno, sam v Beograd.

Politična situacija je čista in jasna. Stavl sem predlog, da se sestane narodna skupščina 1. avgusta, da se reši agrarno vprašanje. Mi nismo vladi nič pretili. Krize in pretresljajev ni. Krivi so samo časopisi, ker prinašajo take stvari.

Sedanji položaj je za vlado prav ugoden. Boljše vlade kakor jo imamo sedaj, ni mogoče sestaviti. Kar se tiče Nikića, to ni tako važna stvar, da bi se zaradi nje prekinila koalicija. Jaz sploh ne zahtevam, da Nikić ne bi smel biti minister. Dr. Nikić lahko osnuje svojo lastno organizacijo, če more.

Potrebno bi bilo najeti v inozemstvu večje posojilo. To posojilo bi se razdelilo na pet delov po 100 milijonov Din. Prvih 100 milijonov bi bilo za Primorje, Dalmacijo in Crno goro, da se tam uredi luke in zgrade pota. Drugih 100 milijonov bi bilo za izsušitev neretvanskega polja, tretji del bi bil za regulacijo Save,

da postane plovna od Ljubljane naprej; četrti del bi bil za vodne zgradbe v Vojvodini, peti del pa za poplavljenе kraje. To posojilo pa se ne more prej najeti, predno ni izvedena agrarna in davčna reforma.

Glede svojih razgovorov o zunanji politiki ni hotel Radić nič izjaviti.

Kralj je bil vesel ter je bil z Radićevimi informacijami zelo zadovoljen. Med kosilem se je Radić dalje časa razgovarjal s kraljico. Prišel je tudi prestolonaslednik Peter.

O ministru Simonoviću se ni govorilo.

Glede Uzunovića je rekel Radić, da je bil na Bledu samo zaradi povednji in da se je o politični situaciji le malo razgovarjal.

Naši sklepi v Zagrebu niso ultimativnega značaja.

Pašić je sporočil Uzunoviću, naj kar naprej dela.

»O kaki drugi vladi,« pravi Radić, »sedaj, dokler imamo to vlado, ne more biti govora.«

Pri bodočih volitvah bo HSS postavila za kandidate posebno veliko število Dalmatincev. V Dalmaciji računamo, da se bomo ojačili.

Glede netunskih konvencij je rekel Radić, da je vse odvisno od njih izvajanja. To pa je zopet odvisno od tega, kakšna bo vlada, ki jih bo izvajala. Če bo vlada slaba, jo bo treba vreči. Rok za trajanje konvencij, ki je določen s 5 leti, je predolg, zadostovala bi tri leta.

Krize ni.

Beograd, 10. julija. Radikali zatrjujejo, da se njih prav nič ne tičejo sklepi, ki jih je napravila HSS v Zagrebu. Oni zahtevajo, da naj HSS stavi konkretne predloge. Splošno se smatra, da je situacija precej komplicirana, vendar pa mora ostati taka, kakor je danes, če HS klub ne bo stavil novih zahtev, ki bi jih Uzunović ne mogel sprejeti. Če pa postavi HS klub kake nesprejemljive pogoje, bo nastala težka kriza in bo moral Uzunović storiti vse korake, da situacijo razčisti. Včeraj ni nastopil noben nov moment in vsa situacija je ostala v znamenju pričakovanja. Za včeraj najavljeni sestanek med Pavlom Radićem in Uzunovićem se ni mogel vršiti. Bržkone so se čakala navodila Stefana Radića z Bleda.

UZUNOVIĆ O POLITIČNEM POLOŽAJU

Beograd, 10. julija. O političnem položaju je izjavil Uzunović novinarjem:

»S Pavlom Radićem se nisem mogel sestati. Kar se tiče verzije, da bi dr. Kež-

man postal minister za socialno politiko, o tem ne vem nič.

V nekaterih listih sem čital o neki svoji posebni misli na Bled. To moram zanikati. To se ne bi smelo tako izražati. Dela se mi krivica, če se pravi, da govorim sedaj, da bi vlada padla v parlamentu in da sem zato skupščina razgnal. Toda vsi dobro veste, da je to sedaj lahko reči, da pa to ni res.«

NIKIĆ OSTANE V VLADI, RADIĆEVCI DOBE ŠE EN RESOR.

Beograd, 10. julija. Poset ministra Simonovića se spravlja v zvezo z vestmi, ki so včeraj krožile, da bi dr. Kežman imel postati minister za socialno politiko. Na ta način bi HSS dobila še peti resort. Razen tega so v opozicijskih krogih trdili, da ostane dr. Nikić še naprej v vladi in sicer kot predstavnik svoje lastne skupine, ki jo misli zopet organizirati. V vladnih krogih vesti o tem, da bi dr. Kežman postal minister, niso potrdili.

tisk na člane kluba. Ker izključitev ni bila pravilna, on ne bo izvajal nobenih konsekvenc in tudi ne bo dal na razpolago svojega ministrskega položaja.

PRED SKUPNIM NASTOPOM RUMUNIJE, JUGOSLAVIJE IN GRŠKE PROTI BOLGARIJI.

Beograd, 10. julija. Včeraj je rumunska vlada vprašala našega zunanjega ministra, ali vstraja pri blejskem sklepu, da se napravijo skupni koraki v Sofiji, ker je zadnji čas ugotovljeno, da komit-ske čete z bolgarskega ozemlja v večjem številu prihajajo čez mejo v naše južne kraje in pa v Dobrudžo. Kakor se doznava, je dr. Ninčić odgovoril, da sprejme to akcijo. Enako vprašanje je bilo stavljeno tudi grški vladi, ker bolgarske čete vpadajo tudi na grško ozemlje.

Skrb vlade za poplavljenice.

Beograd, 10. julija. Uzunović je bil včeraj popoldne ves čas zaposlen z vprašanjem pomoči za poplavljenе kraje. Konferiral je s predsednikom skupščine Markom Trifkovićem in s predsednikom Rdečega križa. »Rdeči križ« bo prevzel nase vso organizacijo pomoči za poplavljenе kraje. Uzunović se je včeraj popoldne razgovarjal tudi s prometnim ministrom Vaso Jovanovićem in z ministrom za socialno politiko Simonovićem. Dalje se je tudi minister dvora sinoči dolgo razgovarjal s predsednikom vlade o kraljevih navodilih v vprašanju pomoči za poplavljenice.

Beograd, 10. julija. Sinoči ob pol 10. je Uzunović pri odhodu iz predsedstva vlade izjavil novinarjem:

»Danes sem se ves dan bavil z vprašanjem poplav in pomoči za poplavljenе kraje. Kralj se je zelo interesiral za to vprašanje. Nocoj me je posetil dvorni minister in me vprašal, kakšno je današnje stanje. Direktno nevarnosti sicer ni več, vendar pa vsa nevarnost še ni minila. Poslali smo še nekaj denarja in delamo na organizaciji odbora za pomoč poplavljenicem. Danes sem prejel obvestilo, da je »Rdeči križ« pripravljen prevzeti vso akcijo v svoje roke. Nastopiti moramo vsi solidarno, vlada in narod, da pomoremo cškovancem. Sedaj so ti kraji na vrsti, drugo leto so pa lahko drugi.«

SPOR MED NINČIĆEM IN MAKSIMOVIĆEM SE VEČA.

Beograd, 10. julija. Skupina Maksimovića zelo obsoja dr. Ninčića, ker je separatno konferiral z dr. Krajačem in s Simonovićem. Boža Maksimović ugotavlja, da se je Ninčićev vpliv pojavil v krajevnih organizaciji radikalne stranke v Beogradu. To se je ugotovilo na zadnji seji krajevnega odbora, ki je bil razdeljen v dva tabora. Spor med Maksimovićem in dr. Ninčićem se vedno bolj zaostruje, posebno odkar je Maksimović predlagal, da se Bobić izključi iz organizacije. To bo prvo vprašanje, ki se bo dne 20. t. m. obravnavalo na seji izvršilnega odbora radikalne stranke.

ZDRAVSTVENO STANJE PAŠIĆA SE ŠE NI ZBOLJŠALO.

Beograd, 10. julija. Včeraj je došel iz Karlovih Varov dr. Martinac. Po svojem prihodu je imel sestanek z Ilijo Mihajlovićem, Simonovićem, Dragovićem in dr. Ninčićem. Kakor se doznava, Pašićovo zdravje ne gre na boljše. Po izjavah, ki jih je dal dr. Martinac, se sodi, da Pašić še dolgo ne bo mogel prevzeti oblasti v svoje roke. Še več: on se sploh ne bo smel zanimati za politične dogodke. Včeraj so zatrjevali, da se bosta dr. Srškić in Miša Trifunović pri odhodu iz Prage oglasila tudi v Karlovih Varih, da posetita Pašića.

VOJNI MATERIJAL MORA AVSTRIJA UNIČITI.

Pariz, 10. julija. Zastopniki konference veleposlanikov so sprejeli avstrijskega poslanika in mu sporočili, da se mora vojni materijal, ki se nahaja na avstrijskem ozemlju, takoj ves uničiti. Avstrijski poslanik je nato izročil pisмено prošnjo, da se sme vojni materijal prodati v inozemstvo. Zdi se, da tudi tej prošnji ne bodo ustregli.

Konferenca veleposlanikov je ugotovila, da so v Avstriji športna društva, ki jim načelujejo nemški častniki. Ta društva lahko vsak čas pridejo do orožja in vojnega materijala in s tem spravijo v nevarnost mir v Srednji Evropi.

Mussolinijev Credo.

V Coolidge-ovi četrtletni reviji za zunanjo politiko je objavil Robert Cantalupo pod naslovom »Fašizem v italijanski zgodovini« neke vrste historično utemeljitev današnjega italijanskega fašizma. Ta publikacija je še posebno zanimiva radi tega, ker ima pripombo redakcije, da jo je potrdil diktator Mussolini kot točen izraz svojih lastnih nazorov. To je torej nekakšna veroizpoved fašizma, ki se boče po revolucionarnem pohodu na Rim in po nasiljih legitimirati kot edini pravi naslednik tvorcev Italije iz Risorgimenta. Mussolini je postal legitimist. Ker pri nas ni še bila podana slika mentalitete fašistov v njihovi lastni luči, in ker je brez dvoma potrebno, da dodobra spoznamo ideologijo teh najhujših zatiralcev našega naroda, prismašano Cantalupov članek brez komentarja v celoti:

»Najlažje je razumeti in soditi fašizem tako, da ga ločimo kot političen program od fašizma kot pokreta v zgodovini italijanske nacionalne revolucije. Na naslednjih straneh hočem prebrskati in oceniti zlasti drugo stran — ali funkcijo — fašizma kakor se kaže v zgodovini moje domovine.

Zgodovina fašistične politične stranke, ki je mnogo enostavnejša in krajša, kakor pa zgodovina fašističnega revolucionarnega pokreta, se da lahko pregledati. Najnovejši politični boji v Italiji so na nesrečo odprli pot v teoriji in praksi proti nacionalnim strankam, t. j. socialistom, krščanski ljudski stranki (Popolari) in framasonom. Skozi leta je socializem propovedoval masam načela čistega in edino zveličavnega gospodarskega razrednega boja, ne da bi se pri tem količikar oziral na neizmerno nevarnost za edinstvo in moč naroda, skrito v teorijah, ki kličejo k nasilju zato, da se utrdi prvenstvo materijalnih zahtev, zanikajo pa vse moralne in historične vrednote, ki jih povzdiguje nacionalizem za državo in domovino.

Ljudska stranka, spontana in močna po vojna formacija, je vstala iz pepela razsute krščanske demokracije, ki se je zdelo, da je mrtva, odkar je odšel s pozorišča papež Leon XIII., in je prevzela nekaj naukov radikalizma iz preteklega stoletja. Ona je zavrnila tako ravnotežje med pravico in človečanstvom na eni kakor potrebo očetnjave na drugi strani in si je postavila za cilj zvezo celega sveta med katoliki, ki naj bi se pokorili načelom vsem vernikom skupnim, ne glede na državljanske dolžnosti. To ni bil internacionalni socializem razrednega boja. To je

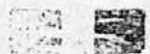
bil duhoven internacionalizem s fatalnim ciljem, da oslabi državne in domovinske ideje.

In končno je mogočna prostozidarska organizacija, ki obstoji v zapadni Evropi, izdala glasen kozmopolitičen apel, ki je bil vedno najhujši takrat, kadar je prostozidarstvo nastopilo finančno ali pa direktno protiverzsko. Za Italijo listega časa so postali ti trije elementi na nekak način skupna nevarnost: vseh skupnega jim mednarodnega duha. Njihove akcije so resno zadrževale kristalizacijo italijanskega narodnega edinstva prav takrat, ko je po končani svetovni vojni ta koncepcija začela dobivati jasnost in moč. Fašizem kot načelo politične stranke zavestnega, borbenega, prekipelavega nacionalizma je te tri internacionalizme izzval na boj ter jih potolkel socialno, duhovno in politično. Bilo je naravno, da je vstopila v fašističnovo stranko, ki je to narodno križarsko vojno začela, mogočna armada pristašev, med njimi tisoči, ki so se ločili od strank, proti katerim so nastopili fašisti.

S tem naj bo pojasnjena napetost političnega boja, ki divja sedaj med fašistično stranko in internacionalno orentiranimi skupinami. Triumf tega ali onega kombatanata bo brez dvoma važen dogodek v zgodovini Italije. Zmaga ali pa poraz načel fašistične stranke bosta določila tempo napredovanja tem načelom po drugih evropskih deželah. Ne glede na to, je pa izid boja vitalnega pomena za Italijo, kajti fašizem je v bistvu tipičen italijanski pokret. Tak se nam kaže bodisi, da ga gledamo kot politično stranko ali pa kot fazo v naši nacionalni revoluciji — da, v tem poslednjem primeru še bolj, kajti fašizem, dasi je na zunaj politična stranka, je v resnici glavni faktor oblikovanja moderne italijanske države. Prepričan sem, da bi to stališče moral sprejeti kdorkoli piše zgodovino italijanskega narodnega prepoda, ki se je pričel v začetku 19. stoletja in se nadaljuje še danes. S tega vidika presojan, stoji v grandiozni panorami Evrope 19. stoletja fašizem zase. Opazovalci čisto izolirajo pojav fašizma in ga zmanjšajo na razmerje uporniške politične skupine, tako da se zdi v najnovejših političnih bojih Italije samo kot epizoda, živahna sicer, toda hitro minljiva. Mi pa, ki hočemo v zgodovini italijanskega edinstva dati fašizmu mesto, ki mu gre, moramo razjasniti kontinuiteto in nujnost v dogodkih tekom teh sto let obstoja Italije.

(Dalje.)

Spectator:

Pêle — mêle.

»Skupština se odmarala!« To je obupni refrén, ki ga poje splošne narodne nesreče v Vojvodini in Južni Srbiji skoro celokupni zbor prestolniških listov. Gospodje narodni poslanci silijo v kopališča, ker so v neznosni vročini letošnjega deževnega zasedanja sprejeli par enočlenskih novelic k že obstoječim, po lastni sodbi gg. ministrov nepopolnim in slabim zakonom, razun tega pa so narodu poklonili — beograjske konvencije. Skupština se, dakle, odmarala! Medtem pa vije naš človek v Vojvodini, Sremu in Slavoniji roke, ko gleda, kako uničujejo umazani valovi zbesnele Donave in Drave njegov — ne, tudi naš! — pridelek. Katastrofa prvega ustavnega faktorja — in to je menda narod — ni vredna, da bi se otvorilo izredno zasedanje glede nujne pomoči tisočerin in tisočerin poplavljenec. Ta v sebe zaverovana skupščina prepušča celo reševalno akcijo finančno-ekonomskemu odboru ministrskega sveta, le-ta pa misli, da je z dvakrat deset milijoni dinarjev in nekoliko vojaške asistencije zadeva za politične kroge že rešena. Kdo pa si je

drznil pomisliti, da je treba nujnega noveliranja finančnega zakona za nastopno proračunsko leto, če bi se res hotelo pri-skočiti prizadetim pokrajinam na pomoč? Ne, na to ni nikdo pomislil. Pač: mislili so na fonde, iz katerih se iztresa malenkostna vsota in — konec. Politični krogi mislijo: Beogradska čaršija je pred poplavo sigurna, zakon narave pa je tak, da se reke in veletoki pomirijo kakor naša opozicija...

A v naslednjem majhen prispevek k poglavju o naši socialni anarhiji. Nekje v Sloveniji je tvornica, ki izdeluje proizvod svoje vrste, a nima konkurence v vsej državi in malodane v vsej Srednji Evropi. Dotični izdelek stane tvornico 1 dinar 20 par pri kilogramu. Tvornica odaja to dnevno potreščino po 5 Din 20 par, h kateri vsoti je treba pristeti še 60 par trošarine. Uganka pa je sledeča: v vsoti 1.20 je že zapopaden koeficient sigurnosti, v njej so zapopadeni vsi režijski stroški, kajti dnevna povprečna produkcija znaša 5—6 vagonov (kapaciteta 9—10). En vagon dotičnega izdelka sta-

ne tvornico 12.000 Din, a ona dobi zanj 58.000 Din. Tvornica je v rokah inozemskega židovskega kapitala, redi celo jato parazitov in samo ravnatelj bo imel okrog 40.000 Din mesečne plače, ker je tvornica zanj plačala v preteklem letu 107.000 Din — dohodninskega davka. V bilanci tega podjetja, ki plačuje svoje uradnike domačine sramotno nizko (od 1000 do kvečjemu 1600 Din, manipulantke dobijo povprečno 600 Din), pa je letni čisti »dobiček« označen z vsoto 3 milj. dinarjev. Čeprav zasluži tvornica skoro dvakratni znesek v enem samem mesecu, vpoštevajoč njene ogromne liferacije v — Anglijo. V ilustracijo, kako zna iti kapitalistični interes preko vseh skrupulov, pa sledeče: Zastopnik te firme sedi v Beogradu in prevzame vsak dan po en vagon omenjenega izdelka. Ker ima od vsakega kilograma 30 par provizije, zasluži dnevno 3000 Din — kot nameček k svoji bajni direktorski plači in vsem tantijemam. In v tem podjetju, ki dobiva svoje surovine iz inozemstva, so inozemci z masnimi plačami na vodilnih mestih, vse do prvega knjigovodje. Ostali — domačini — pa smejo garati za mizerno plačico od zore do mraka: eni v pisarnah, na stotine pa je tistih, ki sušijo v vzduslji atmosferi zaradi zaslužka inozemske židovske gospode svoja zdrava pljuča. Tako je Slovenec izmožgan na lastni grudi, država »propisno« ogoljušana za davke in vse to se godi pod plaščem tolikanj »ogrožene privrede«. Seveda, če je industrija res samo molzna kralva za kapitalistične parazite, potem njene krize nikdar ne bo konec. Amerikanizacije bi bilo treba, kjer delajo vsi čim najintenzivneje, a uživajo v primernem obsegu tudi sadove svojega dela. Pri nas pa je v modi nagrada za brezdelje.

IZJAVA.

V svoji 151. številki z dne 6. julija t. l. je prinesel ljubljanski »Jutro« članek »Peklen-ske intrige proti mariborski Mestni hranilnici«. V tem članku se žigosa pisava neznanega pisca v dunajski »Neue Freie Presse« in to tako, da se na nekvificiran način aludira na Radičeve in tudi na Narodno Radikalno Stranko.

Predsedstvo Oblastnega Odbora izjavlja kategorično za Narodno Radikalno Stranko, da je to podtakanje lažljivo in zlobno delo samostojnih demokratov, ki bi s tem hoteli prikriti nerednosti svojih eksponentov v Mestni hranilnici.

Istočasno ugotavljamo, da ni zavod kot tak v nikaki nevarnosti, ker garantira poleg drugega za vse vloge mestna občina mariborska s svojo davčno močjo in s svojim premoženjem.

Oblastni Odbor Narodne Radikalne Stranke v Mariboru.

PRAVDA DR. GORIČAN—D. ŽABKAR ODNOSNO »JUTRO«.

V nekem dopisu »Jutra« je D. Žabkar, ki je iz NSS prestopil v SDS, napisal o g. dr. Goričanu, občinskem svetniku celjskem, te-le ljubezne besede: »Vodja opozicije, radikal dr. Goričan, je smatral za potrebno ugotoviti, da ima njegov klub sedaj 7 članov, s čimer je menda hotel opravičiti najhujšo felonijo, ki jo je zagrešil proti Narodnemu bloku in s tem pogazil program in dogovor, ki sta ga sklenila z Demokratičnim klubom pred občinskimi volitvami NRS in NSS.«

Ob poslednjih občinskih volitvah v Celju so namreč SDS, NSS in NRS, da parirajo posledicam takozv. Zerjavovega volilnega re-

da, po katerem ima pridobljena relativna večina absolutno večino mandatov, sklenile dogovor, da nastopijo skupno pod firmo Narodno gospodarska stranka, ali kakor se je tud irekto: Narodni blok. S tem se je nameravalo preprečiti in se je tudi preprečilo, da ni zmagala nemško-klerikalna koalicija.

Z volitvami najkasneje pa z izvolitvijo župana in podžupana je Narodni blok prejel. Tako Narodna socialistična kakor tudi Narodna radikalna stranka potrjuje, da sta si ob dogovoru za čas po volitvah izrecno pridržali svobodne roke ter poudarjali, da je v občinskem svetu vsaka stranka samostojna. Odklonili sta celo predlagano ustvaritev skupne kluba.

Tudi SDS ne more zanikati, da se je dogovor, ki je tudi zapisan v tem zmislu, nanašal samo za volitve same. Tako so morale izpovedati v pravdi, ki se je razvila na tožbo dr. Goričanovo, zaslišane priče iz vrst predstavnikov SDS, s pristavkom, da so bili pač mišljenja, da se bo Narodni blok ohranil tudi še po volitvah.

Res je, in to zatrjuje tudi dr. Goričan in na njegovi strani zaslišane priče, da sta obe ob volitvah s SDS koalirani stranki v občinskem svetu ob slučaju do slučaju podpirali SDS, toda to se je zgodilo brezobvezno, brez specijalnega bodisi pismenega bodisi ustnega dogovora ali pakta. Obe stranki sta si ohranili popolno prostost.

Ze 30. januarja 1925 — volitve so bile 28. septembra 1924 — je dr. Dobovišek kot načelnik kluba NSS z ozirom na skupščinske volitve, ob katerih je SDS nastopala tudi pod trdno Narodni blok, čuti potrebo, da je podal v občinskem svetu izjavo, s katero je ugotovil, da je Narodni blok z volitvami v občinski svet prejel. Ob tej priliki je dr. Goričan, kakor je potrdilo več priči, izjavil, da izjava NRS v tem smislu še sledi.

Ni bilo torej nobenega dvoma, da je Narodni blok z izvršenimi volitvami izgubil svojo eksistenco, zlasti pa ga ni bilo več potem, ko je NSS bila podala omenjeno izjavo.

Kljub temu pa je NRS, čeprav z ničemer vezana, »od slučaju do slučaju« šla s SDS.

Naravno je, da se nihče ni mogel pregrešiti proti Narodnemu bloku, ki ni več eksistiral, in da ni mogel zagrešiti »felonije« proti objektu, ki ga ni bilo. Zlasti pa ne proti dogovoru pred volitvami, ki je bil z volitvami samimi konzumiran.

Očitanje »Jutrovega« pisca dr. Goričanu, češ da je zakrivil »felonijo« — glej besedilo inkriminirane »notice« — proti Narodnemu bloku in proti pred volitvami sklenjenemu dogovoru, je torej ne samo deplacirano, ampak popolnoma, stvarno neutemeljeno, torej kriva obdolžitev.

Pri razpravi 6. t. m. so se zaslislale z obeh strani ponudene priče. Sodišče je odklonilo predlog zasebnega obtožitelja, da se sodno zaslišijo še nekatere priče, ki so bile poleg, ko se je sklepal dogovor za občinske volitve in ki torej morejo avtentično interpretirati smisel dogovora.

Po sklepnih govorih obeh zastopnikov — na strani tožitelja dr. Ravnihar, na strani toženca dr. Knaflj — je sodišče izreklo oprostilno sodbo, češ da je smatrati za dokazano, da je vendarle bila neka zveza, ali se je imenovala Narodni blok ali kako drugače, je irelevantno, med temi tremi odnosno dvema strankama, ko zasebni obtožitelj sam pravi, da je NRS, čeprav »od slučaju do slučaju«, podpirala SDS.

Proti sodbi je tožitelj zastopnik priglasi ničnostno pritožbo, ki bo pokazala, je li sodba v skladu z obtožbo ali ne.

Ne bi o tej zadevi tako obširno poročali, da ni »Jutro« poročila o razpravi zavilo po svoje ter ga zabelilo s svojimi malicioznimi opazkami.

FERRERO O DIKTATURI.

V »Illustration Française« od 26. junija je napisal Guglielmo Ferrero članek o Bismarckovem sistemu in Viljemovi Nemčiji, o le-te čestitavi in propadu. Članek sklepa avtor s tremi točkami, ki jih izjava iz svoje študije. Te točke so z ozirom na sedanje politične razmere vredne, da jih priobčimo:

a) Diktatura se težko uveljavi, ne da bi se oprle na monarhičen režim, ki jo podpira in izpopolnjuje.

b) Nekaj časa krije sicer minister diktator suverena, če gre pa le predolgo, mora kriti ali pa nadomestiti diktatorja suveren.

c) Ta oblika vlade je v tesni zvezi z vojno. Ona iz nje izhaja ali jo pa izziva; časih diktatura iz ene nastane in končno drugo vojno povzroči. In taka formula vlade je najbolj nevarna —.

Dopisli.

Moravce. V nedeljo, dne 20. junija t. l. je Matica v Moravčah. Dne 20. junija t. l. je priredila tukajšnja podružnica Jugoslovenske Maticе prav lepo uspešno prireditev v prostorih gostilne »Pri Kavki«. Zri veselici je najprej nastopil združen pevski zbor; zapel je pod vodstvom školskega upravitelja Adrijansko morje; Slovenec, Srb, Hrvat in nežno pesem O mraku. Nato je govoril odposlanec oblastnega odbora prof. dr. Rumpel o ciljih in nalogah Jugoslovenske Maticе. Orisal je v živih barvah trpljenje in bedo naših osvobojenih bratov v Primorju in Korotanu ter končal s pozivom, naj nam bodo ti naši neodrešeni bratje vedno v mislih in v srcu. Ta lep in temperamenten govor je globoko odmeval v srcu vseh navzočih in govornik je žel navdušenim pohvalo. Nato so domači diletanti vpriporili kratko enodejanko »Dobrodošlica«, nakar se je ob zvokih domačegodbe razvila prijetna, neprisiljena zabava. Smeha in dobička željni so se zabavali ob ribolovu in ameriškem zaporu. Prireditelj se je končala s prav dobrim moralnim uspehom. Tudi gmotni uspeh je dovoljen, a bi bil vsekakor veliko ugodnejši, da smo imeli lepše vreme. — Hvala vsem, ki so nam pripomogli do lepega uspeha!

MLADINA« ŠT. 8.—10.

Zadnja, trojna številka »Mladine« zaključuje tretji letnik te revije. Trojna številka »Mladine« dokazuje, da niso bile zgolj prazne besede, ko je »Mladina« objavljal ob začetku, da hoče postati idejna nositeljica najmlajše kulturne generacije, ter da hoče dati pečat njenemu sodobnemu izrazu. So-trudniki »Mladine« so večinoma le malo znana ali pa sploh neznana imena in vendar je »Mladina« dosegla ono, česar v podobnih razmerah še nobeno drugo glasilo mladih ljudi ni moglo, namreč splošno priznanje.

Tudi je res, da so hoteli nekateri »Mladino« ignorirati, kar se je pa ponesrečilo, ker so morali ravno najbolj strankarski časopisi prekiniti svoj molk in se oglašiti s polemiki. Največ priznanja pa je dosegla »Mladina« pri neodvisnem tisku, kakor pri slovenskem tako tudi pri neslovenskem. Vsa res napredna in demokratična svobodoljubna mladina se je »Mladine« oklenila; kar naj bo njenim sodelavcem v pobudo.

Ako pregledamo zadnji številki dodano kazalo lahko takoj ugotovimo kateri so bili glavni izrazniki najmlajše kulturne generacije.

Kvantitativno in kvalitativno je najboljše zastopnik pokojni Srečko Kosovel. — Poleg mnogih pesmi (po številu 17) ima tudi programatične članke. Naj jih preberejo vsi oni, ki so ob njegovi smrti pisali, da je bil »neopredeljen« in »nevtralen«, in videli bodo, kako krivico so mu napravili. Malo pred svojo smrtjo je napisal:

»Eno je vroče: Žeja Pravice in Odrešitve.«

»Eno je sveto: Preprosto in pristno.«

S temi verzmi umirajočega Kosovela je oz-

načeno vse umetniško, kulturno in miselno stremljenje najmlajše generacije, ki ve:

»To je resnična svoboda duha, — če človek umira, in še pri poslednjem utripu srca še protestira v imenu Duha — še protestira!«

V zadnji številki »Mladine« je objavljen del zapuščine pokojnega pesnika. Krík ranjenega ptica je to, krík labuda, ki šele na predvečer svoje smrti izpove ono, česar poprej ni smel. Protest in ljubav se spenjata v ritmu zadnjih Srečkovih pesmih. Čim močnejša ljubav, tem silnejši protest tem večja bridkost užaljenega srca in tem lepši izraz.

Kosovelovo predavanje »Umetnost in proletarec«, ki ga je pokojni predaval med delavci, jasno priča, da je bil Kosovel prepričan o pravilnosti nazora, da je umetnost radi življenja in obratno, da je last vseh, še tako neznanih ljudi in da nihče nima privilegijev na umetnost, kakor tudi ne na kulturo.

(»Narodni Dnevnik« je svoječasno priobčil kratko vsebino tega predavanja.)

S Srečkom Kosovelom je »Mladina« izgubila mnogo, zelo mnogo, ali njegova smrt ji ne bo vzela poguma, kvečjemu ji bo vtila še nove smelosti.

Druga glavni sotrudnik »Mladine« je Debevec Ciril. Vprašanje, kateremu se je izključno posvetil je gledališče. Temeljita izobrazba mu nudi najboljši kriterij, s katerega kritično premostriva vprašanje našega dramskega gledališča, njegove usode in njegovega dosedanjega razvoja. V zadnji številki ima članek »Vprašanje režiserjev v ljubljanskem gledališču«, kjer pride do zaključka da je 10 režiserjev v naši drami absolutno preveč. C. K.

Ing. Makso Klodič, podravatelj drž. žel., Zagreb:

Uradni rezultati v zadevi zveze Slovenije z morjem.

Imel sem zopet priliko, da pogledam v imenovani direkciji vse zadevne projekte in račune. Dobil sem to pot v roko tudi korespondenco, ki jo tukaj objavim, ker se mi bi od gotov strani sicer reklo, da ti rezultati niso avtentični.

Št. 16161-25.

Direkciji za gradnjo novih železnica, odeljenje za trasiranje, Beograd.

U vezi akta br. 10489 z dne 19. decembra 1925. Vaše Direkcije, potpisanoj Komori čast je umoliti Vas, da nam izvolite sopsiti privremene rezultate proračunatih gradjevinskih stroškov za pojedine trase, koje su predviđene za produženje dolenskih železnica iz Kočevja odnosno iz Črnomlja za rijčku prugu, kao i za pruge št. Janž-Sevnica i Straža Toplice—Kočevje, pošto smo mišljenja, da Vama

je u međuvremenu uspelo, da završite trasirske i računске radove na ovim operativama.

Zahvaljujući Vam se na Vašoj susretljivosti unapred, nadamo se, da ćete našoj molbi udovoljiti.

U Ljubljani, dne 11. marca 1926.

Zbornica za trgovinu, obrt i industriju v Ljubljani.

Podpis nečitljiv.

Direkcija za gradjenje novih železnica Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Br. 2224. — 14. aprila 1926. u Beogradu.

Zbornici za trgovinu, obrt i industriju, Ljubljana.

Na Vaše pitanje br. 16161-25 od 11. marta 1926. Direkcija Vam dostavlja rezultate prethodnih studija doljenskih pruga na upotrebu.

Veze slovenačkih pruga sa sušačkom prugom:

Pruga	Dužina pruge km	Dužina tunela m	Broj via- dukta	Kvadratura viadukta u uzdužnom profilu m ²	Zemljo- radnja m ²	Koštanja bez vozn. parka i šina u milj. pap. Din
Kočevje—Brod Moravice	50,500	11,698	17	37,185	1,515,000	360
Kočevje—Vrbovsko	44,74	6,410	10	22,495	1,361,000	252
Kočevje—Straža	41,100	2,920	2	13,280	881,000	129
Črnom.—Vinica Ogulin	43,760	1,680	2	17,420	878,000	108
Vinica—Lukovdol	18,790	—	2	13,560	400,000	40

Cene su koštanja primljene prema rezultatima najnovijih licitacija i ispadaju za 25% jeftinije od prošlogodišnjih cena.

Primerba iz akta ove Direkcije br. 10489 od 19. dec. 1925 ostaje u važnosti, t. j. da je potrebno naknadno proučiti sve pomenute pruge detaljno, da bi se mogao doneti definitivni sud.

Pomoćnik Direktora

V. Marković, m. p.

Kakor čujemo, hoće tudi Zbornica za trgovinu, obrt i industriju sama te rezultate objaviti, za kar ji moramo biti hvaležni, ker zbornica s tem pokazuje, da ni instrument neke male skupine interesov, katerim so rezultati glede proge Kočevje—Brod Moravice zelo neprijetni, ampak da je zbornica dolžnost razbistri položaj v tem za Slovenijo in državo velevažnem vprašanju, koliko je v njeni moči in skrbeti le za splošne interese; ali zbornica nima sledečih podatkov, ki skupaj z uradnimi še jasnejše osvetljujejo zadevo.

Javnosti kličem v spomin, da gre za dva konkurenčna sistema zveze Slovenije s Sušakom. Prvi vsebuje proge Kočevje—Stari trg—Lukovdol—Vrbovsko, Sevnica—Št. Janž in Črnomelj—Vinica—Lukovdol, od katerih sta prvi dve zvezi v zakonu predvideni; drugi pa proge Kočevje—Brod na Kupi—Brod Moravice, Sevnica—Št. Janž, Črnomelj—Vinica—Ogulin in Straža Toplice—Kočevje. Prvi sistem zahteva skupaj 94 km novih prog s stroškom od 380 milj. Din, drugi pa 149 km s stroški od 639 milj. Din.

V sledečem navajam nove daljave v različnih relacijah, v oklepaju pa skrajšanje proti obstoječim zvezam, vse v gradbenih km:

Sami falzifikati.

»Jutro« se ne more izmotati iz falzifikatov. Potvarja resnico, ki jo vsi ljudje vidijo, še raje pa se loti dogodkov iz polpreteklo dobe, računajoč menda s pozabljivostjo čitajočega občinstva, ali pa z njega neinformiranostjo in seveda tudi s slepo vero svojih ožjih stavev. Zakaj ti poslednji so pripravljeni verjeti prav vsako »Jutrovo« trditve, pa čeprav utajajo modrino z neba in naj je tudi sicer še tako glupost.

Je to druga plat medalje časopisja kadar se ono zlorablja v nebedne namene. Vzgojna sila, ki smo jo vajeni videti v dobrem časopisu, postane le krinka, pod katero se skriva spaten obraz nemoralne, ki se ž njo okužuje narod. In ta moralna škoda je mnogo učinkovitejša kakor kaka škoda materijalne značaja, ker ima za seboj trajne posledice. Da o škodi, napravljeni dobremu časopisu, niti ne govorimo.

Prepričani smo, da ne bo dolgo tega, ko bo »Jutro« sploh utajilo, da se je bila sklenila znana pogodba za ljubljanski skupščinski mandat ali pa da so podpisali na tej pogodbi dr. Puc, dr. Zerkava in Jos. Turka falzificirani. Prav nič bi nas tudi ne presenetilo, ako bi »Jutro« prineslo facsimile ali fotografski posnetek te pogodbe brez onih podpisov ali pa z drugimi tekstom, nego je v resnici.

Pa da pridemo k predmetu. Dopisnik zagrebškega »Narodnega Dela« je imel intervju z gg. dr. Pucem, dr. Ravniharjem in dr. Stanovnikom glede občinskih volitev v Ljubljani.

Dr. Puc je baje izjavil, da so bili demokrati vedno za občinsko avtonomijo, dalje za to, princip

da čimprej prejenja sedanje stanje komisarijata in da se vrše občinske volitve.

Temu nasprotno je dr. Ravnihar izjavil, da ni bilo nobenega stvarnega razloga, da se je bil razpustil občinski svet in da je samostojni demokratom uspelo, da so se že razpisane volitve (18. marca 1925) zopet preklicale.

»Jutro« temu pristavlja, da je radikalno-radikalna vlada kriva, da se volitve še niso vršile.

Preveč je še svez spomin, da se ne bi vedelo, kje je resnica, zato pa je preveč predrzna »Jutrova« trditve, s katero skuša potvrditi resnico.

Dr. Ravnihar je imel popolnoma prav, če je dejal, da ni bilo stvarnega razloga za razpust občinskega sveta. Kakšnega stvarnega razloga se tudi nikdar navajajo ni, temveč se je naravnost činično pustilo veljati, da so razlogi za razpust čisto političnega značaja. Spominjamo se še, da se je takrat v občinskem svetu tako s strani predstavnikov Narodno napredne stranke oziroma še Radikalne stranke kakor tudi s strani Narodno socialistične stranke javno protestiralo proti domnevi, kakor da bi se s te strani povzročil razpust.

Razpust ima na vesti samo in edino samostojno demokratska stranka, pa zakaj? Ker je kljub Zerkavemu volilnemu redu in baš zaradi njega pri volitvah na se zbrala najmanjše število ljubljanskih volilcev. Pljunila je na respekt pred voljo večine ljubljanskega prebivalstva. Pogazila je parlamentarni princip večine, samo in edino zaradi tega,

ker ona ni prišla do oblasti na ljubljanskem magistratu. Izpodbopala je temelje avtonomije ljubljanskega mesta ter s tem ustvarila nevaren preudic za vse večne čase. Zakaj s tem je dala pravico tudi kakim drugim stranki, ki bi bila slučajno na vladi, da razpusti občinski svet ljubljanski s slučajno večino samostojno demokratske stranke. In tako bi šlo in infinitum.

Pri poslednjih volitvah je dosegla Delovna zveza (SLS in socialisti) 3900, Jugoslovanska zajednica (Narodno napredna in Narodno socialistična stranka) 2900, Samostojni demokrati pa 1800 glasov. Pa čeprav je bilo za vsakega mislečega človeka jasno, da se bo sta v tem volilnem boju kosali samo Delovna zveza in Jugoslovanska zajednica, je demokratska stranka ves volilni boj vodila samo proti Jugoslovanski zajednici. Njej je bilo ljubše, da zmaga »črno-rdeča koalicija«, kakor pa v Jugoslovanski zajednici združeni narodni in napredni stranki. In ta namen jej je tudi popolnoma uspel. Delovna večina je — bodi zahvaljeno Zerkavemu volilnemu redu — prejela 36 mandatov, Jugoslovanska zajednica 8, Samostojni demokrati pa 5 mandatov.

Bogu bodi potoženo, da se je tako zgodilo. Krivde na tem se samostojni demokrati ne otresejo, pa če še toliko falzificirajo. Pa končno pred rezultatom je treba kloniti, po krivdi volilnega reda sfabricirano večino ljubljanskega volilstva je treba respektirati. Naglavni greh je bil, zaradi pričakovane, pa neuspelega rezultata žrtvovati — avtonomijo Ljubljane ter pustiti razpustiti v legalnih volitvah izvoljeni občinski svet. To pa ima na vesti Samost. demokratska stranka. No, in dalje. Ob skupščinskih volitvah so Samostojni demokrati smatrali položaj za toliko ugoden, da so riskirali razpis občinskih volitev. Vlada je iste določila na dan 18. marca 1925.

Tu pa je kakor v protest vstala cela Ljubljana. Združile so se vse stranke v »Samopopravno zvezo« ter proti skrunilec avtonomije postavile svojo listo. Ni bilo nobenega dvoma, kako bi izpadle volitve. In kdo je bil, ki je povzročil preklic že razpisanih volitev — Samostojno demokratska stranka. Dr. Zerkav je bil tedaj vsemogočni minister za Slovenijo, dr. Baltić pa veliki župan. Preklic se je motiviral s ničevim izgovorom.

Danes pa ti pride »Jutro« ter falzificira vsa ta dejstva. Glorificira Samostojno demokratsko stranko, kakor da je bila vedno zvesta čuvarica avtonomije stolnega mesta Ljubljane in kakor da je bila ona, ki je hotela po razpustu občinskega sveta čim skorajšnjih volitev. Še več, ima to drzno čelo, da impudira drugim strankam lastni greh. Po zakonu je bilo razpisati volitve v šestih tednih po razpustu občinskega sveta. Minulo je šestkrat šest tednov, ko je bila samostojno demokratska stranka navladila, pa volitev le ni hotelo biti. Saj vemo, zakaj. Potom komisarijata in potom gerentstva, ki si ga je uzurpirala kot najmanjša stranka v bivšem občinskem svetu, je hotela pripraviti tla, da bi, čeprav nenaravnim potom, prišla do oblasti.

Taka je torej stvar. So sicer gola dejstva, ki smo jih navedli in ki so še v živem spominu vsakega ljubljanskega volilca. A sprito »Jutrovemu« falzifikatu smo bili primorani jih pribiti, da se ne bo nekaj trdilo, da je falzifikat ostal brez ugovora in da je s tem postal — resnica.

Politične vesti.

Dr. Krnjević o sklepih Hrvatskega se-ljačkoga kluba. Po svojem prihodu v Beograd je izjavil dr. Krnjević novinarjem sledeče: »Vsi današnji beograjski listi pišejo, da je bila s sklepi HSK izzvana kriza vlade in vsi današnji komentariji so narejeni na tej predpostavki. Ko se to čita, se dobiva vtis, da nihče od teh ljudi ni prečital sklepov. Ki so bili na tej seji storjeni. Ti sklepi govorijo jasno in nedvoumno, da se s sklepom o izključitvi dr. Nikića in z ostalimi sklepi ni zadelo v odnose HSS z radikalno stranko, že celo pa ne v odnose z vlado g. Uzunovića. Narobe se pravi v tretji točki, da se hoče vlado narodnega sporazuma še nadalje »stalno in odločno« podpirati. S tem »stalno in odločno« se je hotelo reči, da se ne misli menjati linije narodnega sporazuma in da ima HSK popolno zaupanje v vlado g. Uzunovića. To je jasno izraženo začetkom prve točke, kjer se pravi, da je skušal Uzunović dosledno in iskreno izvajati politiko narodnega sporazuma. S tem se je posebej naglasilo, da ostane stranka pri politiki narodnega sporazuma in da ima popolno zaupanje v sedanjo Uzunovićevo vlado. Kar se tiče vprašanja izključitve dr. Nikića, je treba reči, da to vprašanje v nobenem oziru ne spreminja velike linije naše politike. To je naša interna stvar, ki ne more v nobenem oziru vplivati na odnose radikalne stranke in HSS.« — Z drugimi besedami se pravi to, da radičevci ne nasprotujejo temu, da ostane dr. Nikić v vladi, toda le pod pogojem, da dobi dr. Nikić portfelj od radikalov in ne od radičevcev.

Interesantna izjava »uglednega« radikala. V zagrebških »Novosti«, ki vedno bolj postajajo vladno glasilo, piše neki ugledni radikal o zadnjem nastopu St. Radića. Pravi, da je ta nastop v škodo naroda in da je neodpustljivo od Radića, da spravlja vlado v zadrego ravno v trenutku, ko hoče ta pomagati poplavljenim krajem. Ali ne pozna Radić obupnega položaja desetstosev, da postopa tako nehumano in tako nekulturno?

Treba vsekakor reči, da je očitek uglednega radikala naravnost mojstrski. Radić zahteva, da vlada štedi, da bi mogla pomagati poplavljenim krajem, ugledni radikale pa zavija oči k nebu in se čudi nad brezsrčnostjo Radića. Ta »argument« pa res ni upalio.

Prometni minister Vasa Jovanović je izjavil o svojih utisih v poplavljenih krajih: Poleg vseh žalostnih vtisov, ki jih človek dobi v teh nesrečnih krajih, je pa tolažljivo ugotoviti močan čut solidarnosti med narodom, ki je, ne stršeč se naporov, storil vse, da je odvrnil naval vode. Poseben vtis na-

pravi požrtvovalnost žen, ki skupno z moškimi in z vojsko neutrudljivo delajo na gradbi nasipov po navodilih inženjerjev. Diven je vtis, če človek vidi, kako seljaki razkopavajo svoje vinograde, da izkopano zemljo porabijo za nasipe. Mislim, da je tej visoki morali mnogo pripomogel poset kraljeve dvojice, ki se ni ustrašila truda in posejla vse tako prizadete kraje. Midva z gosp. predsednikom skupščine sva vse napravila, kar so nama pristojne osebe rekile in bova v tem smislu še jutri stavila vladi predloge.

Finančno debato v francoskem parlamentu je otvoril vodja skrajne levice Francelin-Bouillon. Najprej je velamentno napadel washingtonski dogovor o odplačevanju francoskih dolgov, vsled višine vsote, vsled pomanjkanja varnostne klavzule in vsled pooblastila Ameriki, da sme komercializirati francoske dolgove. Italiji se je odpustilo 70%, Franciji pa le 50%. Toda že z ozirom na zasluge Francije za neodvisnost Amerike bi Francija zaslužila večjo obzirnost. Govornik prečita nato razne izjave Amerikancev, ki so še po vojni izjavljali, da je čisto izključeno, da bi Amerika zahtevala od Francije povrnitev vojnih dolgov. Francelin-Bouillon je govoril z velikim patosom in poudarjal, da ne govori kot strankar, ker je treba, da so v sedanjem kritičnem trenutku vsi Francozi edini. Žel je mnogo odobravanja in opetovano je moral nastopiti Briand v obrambo vlade, toda večine zbornice ni Francelin-Bouillon prepričal. — Kot drugi glavni govornik je nastopil socialist Leon Blum. Predvsem je govoril proti polnomočjem, ki jih zahteva vlada. Parlament ne more nikdar dopustiti, da bi izgubil svoje glavne prerogative, to je določitev davkov. Nato pravi Blum, da pomeni Caillaux-ov načrt prikrito inflacijo. Izvedba načrta strokovnjakov bo povzročila, da bodo cene silno narasle, a obenem bo inflacija onemogočila vsako stabilizacijo valute. Enako so socialisti proti vsakemu tujemu posojilu in zato tudi proti ratifikaciji washingtonskega dogovora. Končno je izjavil Blum, da so socialisti globoko prepričani, da je za rešitev franka samo eno sredstvo in to je oddaja premoženja. Kakor za časa vojne, tako se mora tudi sedaj dvigniti ves narod k velikemu patriotizmu in potem bo frank rešen. Govor Bluma je naredil globok vtis, ali tudi zanj se ni izjavila večina zbornice. Mnogo pa se je opazalo, da so Blumu najbolj ploskali skrajni desnitarji.

Amerika nepopustljiva. Iz ameriških finančnih krogov se poroča, da ni niti misliti na to, da bi Amerika dovolila Franciji nove olajšave. Če francoski parlament ne bi hotel ratificirati ameriškega dogovora, potem bi Francozi dosegli samo to, da ne bi dobili v Ameriki nobenih novih kreditov. Ko pa bo dogovor ratificiran, so Franciji ameriški krediti za stabilizacijo franka sigurni. Po mnenju ameriških strokovnjakov bi se moral franc. frank v najugodnejšem slučaju stabilizirati na višini 3.5 do 4 ameriške centa ali na eni šestini predvojne veljave. Če bi vlada izvedla svoj sanacijski načrt na podlagi od parlamenta ji poverjenih polnomočij, ne bi to na ameriške kroge vplivalo neprijetno, ker so ameriški velefinančniki tudi za Mussolinijevo diktaturo vneti.

Nemčiji ni bila obljubljena povrnitev kolonij. V odgovoru na neko interpelacijo je izjavil v spodnji zbornici Baldwin, da ni sprejela angleška vlada nobene obveze, da bo Nemčiji povrnjen mandat nad kraji, ki leže okoli jezera Tanganjika. V Locarnu je bila nemška delegacija ustmeno informirana, da more Nemčija potem, ko bo član Zveze narodov, predložiti prošnjo za podelitev kakšnega kolonialnega mandata ravno tako, ko vsak drug član Zveze. Angleška vlada pa smatra svoj mandat nad kraji okoli jezera Tanganjika kot permanenten. — »To je torej stalen mandat«, je vprašal nato neki poslanec Baldwin, je nato odgovoril, da on ni tega rekel, ker je vsak mandat podrejen akciji Zveze narodov, ki jo morajo izvajati v skladu z Verzajskim mirovnim dogovorom.

Reformo ustave sprejel poljski parlament v prvem čitanju. — Debata zaradi revizije ustave je v poljskem sejmju zaključena, naker je bila reforma v prvem čitanju sprejeta. Za reformo ustave so glasovale vse desničarske stranke, centrum in večina levice. Proti so glasovali samo socialisti in komunisti. Sejm je skoraj moral tako glasovati, ker bi bil drugače sejm razpuščen in vpeljana vojaška diktatura.

Socialistični napadi na Pilsudskega. — Socialistični poslanec Daszinski je v parlamentu ostro nastopil proti Pilsudskemu, ki da nima nobenega določenega načrta in je vsled tega spravil deželo v najtežji položaj.

Zahteve poljskih imperialistov. »Polska Zbrojna«, glasilo vojaških organizacij Pilsudskega, piše: Versajski dogovor je naredil Poljakom krivico. Ni nam dal Poljske kakoršna je bila pred letom 1772. Ni nam dal Gdanskega, Mazurske, Königsberga, Stettina in Bratislave. Nikdar ne odstopimo od zahtev na ta mesta. Ker imamo odprte meje, moramo imeti mogočno armado, ki nas bo mogla braniti tudi na štiri fronte. Vsak Poljak mora biti vojak, vsak vojak v rezervi mora pripadati narodni gardi. Od glave do pete oborožena Poljska bo kos vsem sovražnikom. Vsaka poljska hiša mora biti trdnjava!

KRATKE VESTI.

Italijanska vlada je prepovedala italijanskemu poslaniku v Pragi udeležbo pri Husovih svečanostih.

Max Hohenberg, sin umorjenega avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, se je poročil z grofico Elizabeto v. Waldburg.

Vsled rudarskega štrajka je padla produkcija angleškega premoga za 45 milijonov ton, kar pomeni izgubo 36 milijonov fufov.

Nove agrarne carine na Češkoslovaškem so bile sankcionirane.

Kemal paša je odredil, da se morajo izgnati vsi člani opozicije, ki so bili količkej zapleteni v zaroto.

Gospodarstvo.

OKRAJNA OBRTNO-GOSPODARSKA RAZSTAVA V ORMOŽU

od 8. do 15. avgusta 1926 po sledečem sporedu:

Otvoritev obrtne v nedeljo, dne 8. avgusta ob 9. uri, razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12. uri, razstave goveda pinganske pasme v ponedeljek, dne 9. avgusta ob 10. uri in razstave žlahtnih vin iz ormoškega okraja z vinskim sejmom v torek, dne 10. avgusta 1926 ob 10. uri.

Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le enodnevno.

Legitimacije za polovično vožnjo se dobe v Sloveniji pri vseh podružnicah Slavenske in Kreditne banke ter tobačnih zalogah; na Hrvaškem pa pri podružnicah Prve hrvaške štedionice.

Legitimacija stane 15 Din.

LJUBLJANSKA BORZA.

petek, dne 9. julija 1926.

Vrednote: Celjska posojelnica d. d., Celje, den. 193, bl. 195, zaklj. 198. »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, den. 103, bl. 104, zaklj. 104. — **Blago:** Bukova drva, polnoma suha, same cepanice, fco vag, nakl. postaja, 1 vag., den. 10, bl. 18, zaklj. 18; ajda domača, fco vag, slov. postaja, pol vagona, den. 250, bl. 250, zaklj. 250.

Zagreb, 9. julija. Newyork ček 56.4234—56.7234, London ček 275.03—276.23, Pariz izplačilo 147—149, Praga ček 167.383—168.383, Curih ček 1094.548—1098.548, Berlin izplač. 1348—1352, Dunaj ček 798.65—802.65, Milan izplačilo 192.14—193.34, Budapešta 0.0789—0.0793.

Curih, 9. julija. Beograd 9.14, Newyork 516.50, London 25.12, Pariz 13.3625, Praga 15.30, Berlin 122.95, Dunaj 73, Bukarešta 2.35, Sofija 3.752, Budapešta 0.007230, Milan 17.85.

× **Poštahranilna služba** se je s 1. t. m. pričela izvrševati pri poštni hranilnici in je podružnicah in pri vseh poštah v naši krajevini. Občinstvo, ki želi nalagati svoje prihranke na hranilne knjižice poštne hranilnice, dobi vsa potrebna pojasnila pri katerikoli pošti ali pri blagajni podružnice poštne hranilnice v Ljubljani. Poštna hranilnica obrestuje vloge s čistimi 4 odstotki na leto.

Sport.

Važne inozemske nogometne tekme. — D. F. C. porazi praško Slavijo 1 : 0 (0 : 0). Pred 7000 gledalci se je odigrala ta velezanimiva igra. Pri D. F. C. so se odlikovali vratar Taussig ter Weigelhoffer in Steffl, pri Slaviji pa vratar Planicka.

Gustave Le Rouge: MISTERIJA. Roman. Knjižica »Jutra« zv. 11. Ljubljana 1925, stran 177. — Ne pretiravamo, če trdimo, da je to morda najbolj napet moderen roman našega prevodnega slovstva. Dejanje se razvija z upravo kinematografsko naglico: iz banketa kluba ameriških bogatašev nas vede pisatelj na dom milijonarja Lionela Bradya, od tu v tajno udruženje zločincev, v skrito gorsko mesto melikanskih Indijancev in njih podzemsko svetlišče, polno zlata. Tu reši smrti pogumni Lionel zadnjo potomko starega kraljevskega rodu, jo privede s seboj v San Francisco in jo poroči. Toda zločinska komtesa Sara, ki tudi ljubi Lionela, mu iz ljubosumnosti in sovraštva zastrupi ženo. Začne se gigantski boj med obema, ki je popisan uprav drastično. — Zanimanje za ta roman med vsemi sloji je bilo čisto upravičeno, kajti ne samo, da je drznejši sestavljen kot najbolj drzni Harry Pielovi filmi, temveč je tudi visoka pesem moškega poguma in energije. Na eni strani stoji možak-poštenjak, jeklene volje in živcev, ki so mu ugrabili najdražje, kar je imel, mlado, lepo ženo, na drugi pa Misterija, tip zločinske ženske, ki v svoji blazni ljubosumnosti in strasti slednjič uniči samo sebe. — Roman je izšel v elegantnem ovitku z originalno naslovno sliko.

Evropsko moštvo v Floretu. V Budapešti so pričele tekme v borenju in sicer najprej s floretom. Evropsko moštvo si je

priporil Italijan Chiavazzi, drugi je bil Oger Berti, tretji Italijan Pignetti, četrti Italijan Bini in peti Avstrijec Ettinger.

To in ono.

SUMATRA, DEŽELA POTRESOV.

Iz Sumatre prihajajo poročila o katastrofalnih potresih, ki so zahtevali že nad tisoč smrtnih žrtev. Ognjeniki bljujejo in zasipajo vasi. Med prebivalstvom vlada silna panika.

Srednjeevropske govori o Sumatri pogosto, toda v splošnem vedo ljudje pri nas o tem otoku, njegovih dimenzijah, tamkajšnjih življenjskih prilikah, prebivalstvu in kulturi prav malo.

Ljudje si predstavljajo, če je govor o kakem otoku, navadno ozeblje prav omejene obsežnosti. Toda v resnici je otok Sumatra prav velika dežela. Meri namreč 438.000 km². Seveda pa ima mnogo manj prebivalcev kot kako evropsko ozemlje iste površine. Stevilo prebivalstva znaša namreč samo 6 milijonov duš. V tem oziru stoji otok Sumatra daleč za mnogo manjšo Javo, ki ima 35 milijonov prebivalcev.

Mesto Padang, ki ga je te dni potres tako močno poškodoval, leži skoraj natančno sredi južne obale, ki je dolga okrog 1650 km. Mesto ima 50.000 prebivalcev ter je drugo največje mesto Sumatre, po številu prebivalstva ga prekaša namreč samo Palembang z 61.000 prebivalci. Padang je najstarejša nizozemska naselbina. Nizozemci so se naselili v tem za eksport bogatih naravnih virov, za Evropejce se prično znosljive klimatične razmere šele v višini 1200 metrov. Na Sumatri so številni, deloma še neugasli vulkani, najvišji je Indrapura (3805 m).

Vulkaničen je sploh ves ogromni Sunda arhipel, najrazsežnejše otočje na svetu, ki si ga moremo šele prav predstavljati, če pomislimo, da je dolga veriga otokov, ki se vleče od Sumatre do Nove Gvineje nad 6000 km. Vsi ti veliki in tisoči malih otokov so ostanki nekdanjega mostu med Zadnjo Indijo in Avstralijo.

Na vsem tem terenu se ponavljajo od časa do časa silni potresi. Posebno katastrofalen je bil potres leta 1883. Takrat pihnil eksploziji podoben izbruh ves otok Krakatau v zrak.

Skoraj fantastična rodovitnost teh tropičnih krajev zabriše vedno prav kmalu vse sledi tudi največjih naravnih katastrof. Kraji, ki jih je zalila žareča lava ali pa razoral potres, se pokrijejo hitro zopet z najbujnejšo tropično floro. Lahkoživi Malajci pa sprejemajo udarce usode z ravnodušnim fatalizmom.

VELIKOPOTEZNE PONEVERBE DOBROTNIKA.

Vse mestece Seyne pri Toulonu govori te dni samo o senzacionalni aretaciji veleindustrijskega Barrela. Barrel je ravnatelj državnega podjetja »Société des Forges et Chantiers de la Méditerranée« ter je bil radi svojega bogastva splošno znana osebnost.

Svoje bogastvo si je pridobil Barrel s tem, da je kradel državno blago kot sraka. Izvažal je iz tovarne po cele vagonne mečenine, železa in drugih kovin ter jih prodajal za svoj račun. Čudno je, da je mogel vršiti te malverzacije več let, ne da bi bila prišla stvar na dan. Delal je javno, zato so bili službenici mnenja, da je k temu upravičen ter so rade volje potvarjali knjige. Če se je

odpeljal n. pr. iz tovarne voz s 3000 kg železa, so vknjižili samo 1500 kg. Pozneje so postali tako brezbržni, da materiala sploh niso več tehtali, temveč vpisovali poljubno težo ter pazili samo na to, da so vpisovali manj kot se je vozilo iz tovarne.

Glavni vzrok, da ni Barrela toliko časa nikdo ovdil je pač dejstvo, da je bil Barrel izredno radodaren. Če je bil kdo v zagregi, mu je bilo treba reči samo besedo in Barrel mu je pomagal. Posebno velikodušen je bil napram sportnim društvom. Tako je n. pr. sezidal v Seynu krasen velodrom popolnoma na lastne stroške, subvencioniral je glasbeno društva, umetnike, literate itd. Zato se je vse balo izgubiti dobrotnika in nihče ga ni ovdil.

V zvezi z afero je bil aretiran predvčerajšnjim še neki drugi veleindustrialec, policija pa namiguje, da je zapletena v afero še neka tretja zelo visokostojna oseba. Zdi se, da ima Barrel še več komplicev. Škandal postaja od dne do dne večji.

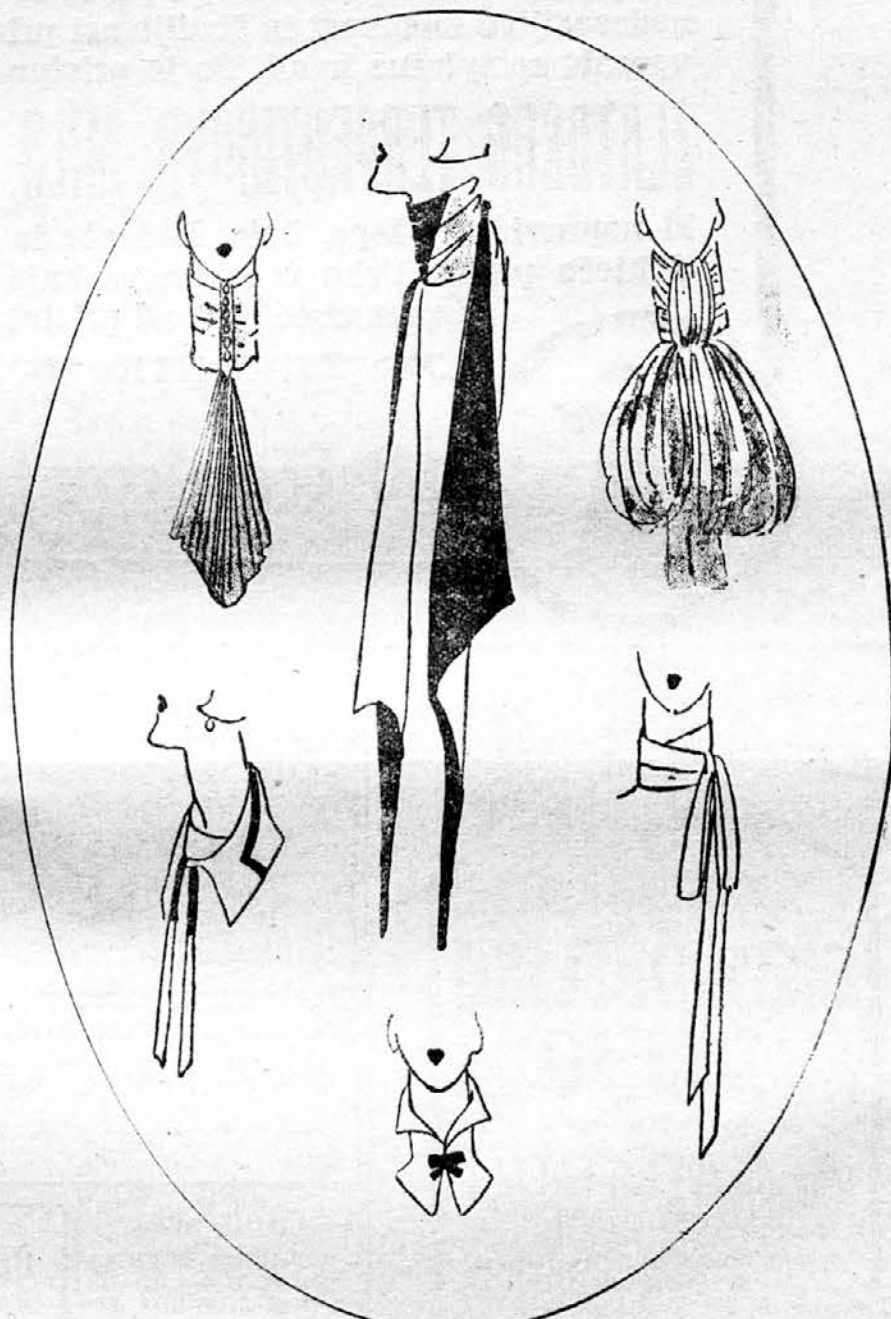
MODNO PISMO.

Pozorišče je za vse stvari mode silne važnosti. Moda ne ustvarja novih senzacij vedno z istim stvariteljskim razpoloženjem. Četudi pripomore pozneje rutina, je vendar opaziti, da genialna regentinja ne more najti vedno iste ljubezni za kako stvar.

Toda eno dekoracijo ljubi moda že od nekdanj — fino negovan od lampijonov razsvetljen park lepega poletnega večera. Tu se

lahko pokaže blago in nakit na krasnih ženskih stasih v vsej razkošnosti, pestrih barvah, čipke, svila in peresa pridobe mnogo vsled konkurence duhtečih cvetličnih parterjev cvetočih grmov. Te kulise ljubi moda mnogo bolj kot plesno dvorano... Vsako leto nas iznenadijo preprosti poletnih promenadnih toalet, one bajno lepe kreacije, polne fantazije, ki osvajajo na mnogolike načine etiketirane dame in s tem moške: »Poletna večerna toaleta«, »Toaleta za kavino«, »Toaleta za zdraviliški park«, se imenujejo najbogatejše kreacije mode tudi letos. Dejali bi skoraj, da prekašajo ti modeli po komplicitnosti in bogastvu toalete preteklo plesne sezone. Ljubljenske mode...

Mousseline, crêpe Fabiola, chiffon, čipke in til ter mični crepe Georgette so takorekoč temeljni material. Na njih se blesti komplcirano vezenje iz bisero, fina inkrustacija iz draguljev in žlahtnih kovin, rafinirana imitacija poletne krasote cvetja in še različen drugi nakit, za katerega ne najdemo na prvi pogled nobenega imena, tako novo, tako čudovito lepo upliva. Posebno vlogo igrajo slikarije na kot tančica tenki svili, za katerih dekorativno okrašnje se uporabljajo najfrantnejše tehnike. Rezultati so sijajni. Cvetje svetlo-rožnate barve na še bolj nežnem ozadju... Temnobujne vrtnice žare na svili, toda tudi tuje eksotične cvetle in vsakovrstne ljubke živali lebde okrog vitkega ženskega stasa. S fasono naj se imitira bistvo in graciozni trepet cvetličnih listov, zato se ustvarjajo te nemirne toalete, ki imajo pač izreden čar.

Moderni ovratniki.

Barvne trakove, ogljeni povošeni kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri

LUD. BARAGA,

Selenburgova ulica št. 6/I.

Telefon št. 980.

Jack London:

Morski vrag.

Drugo jutro sem se podal z Maud, ki se je bila izkazala vrlo pomočnica, v notranjo ladjo, da bi odstranil čoke jambor. Komaj pa sva pričela z delom, je glas mojega kladiva privabil Wolfa Larsena.

»Halo, ti spodaj! je zavpil.

Ob njegovem glasu je Maud stopila tik poleg mene, kakor da bi iskala varstva, in položila je eno roko na mojo laketo, ko sva se pogovarjala z Larsenom.

»Halo, zgoraj!« sem odvrnil. »Dobro jutro!«

»Kaj pa delaš tam spodaj?« je vprašal. »Ladjo mi skušaj navrtati, kaj?«

»Baš nasprotno; popravljam jo,« se je glasil moj odgovor.

»Kaj za zlodja pa popravljajš?« Iz njegovega glasu je zvenelo neko začudenje.

»Pripravljam vse potrebno, da nanovo namestim jambore,« sem odvrnil, kakor da bi bilo to nekaj povsem enostavnega.

»Videti je, da navsezadnje res stojiš na lastnih nogah, Klada,« sva ga slišala reči; nato pa je bil nekaj časa tiho.

»Ampak, kaj, Klada,« se je zopet oglasil. »Tega ne moreš storiti.«

»Ampak ta ladja je moja, moja osebna last. Kaj pa, ako ti prepovem.«

»Na nekaj pozabite,« sem odvrnil. »Sedaj niste več

120 največji kos kvasja. Bili ste nekoč, resnica, in ste me mogli pojesti, kot se vam je zljubilo reči; ampak stvar se je preobrnila in sedaj lahko jaz vas pojem. Kvas je postal star in se pokvaril.«

Nasmejale se je kratko, odurno. »Kakor vidim, ma obdeluješ sedaj z mojo lastno modrostjo. Ampak ne zagreši te pogreške, da bi me podcenjeval. V tvojo korist te svarim.«

»Od kedaj pa ste postali človekoljub?« sem vprašal. »Ker me svarite v mojo korist, kar priznajte, da ste jako nedosledni.«

Ne meneč se za moje zbadanje je rekel: »Kaj pa, če bi sedaj zaprl lino? Ne boš me ukanil, kot si me v skladišču.«

»Wolf Larsen,« sem rekel resnobno nagovorivši ga prikrat s tem imenom, »ne morem ustrediti človeka, ki je brez pomoči in se mi ne ustavlja. To ste dokazali v svoje in moje zadovoljstvo. Ampak svarim vas, ne toliko v vašo korist kot v svojo, da vas ustrelim v trenutku, čim poskusite kako sovražno dejanje. Lahko vas ustrelim pri tej priči, kakor stojim tukaj. Ako vas je volja, kar naprej, pa poskusite zapreti lino.«

»Vzlic temu ti prepovedujem, odločno prepovedujem, da bi se količkaj ukvarjal z mojo ladjo.«

»Ej, človek!« sem vzkliknil. »Vi navajate dejstvo, da je ladja vaša, kakor da bi bila to kaka pravica. Vi niste pri svojem ravnanju v drugimi nikdar vpoštevali pravice. Menda se vam vendar ne sanja, da jo bom jaz v ravnanju z vami, kaj?«

Stopil sem pod odprto lino, da sem videl njega. Pomankanje vsakega izraza na njegovem obrazu, ki je bil docela drugačen kot tedaj, ko sem ga neopažen opazoval, so še hujše delale njegove nepremične, buleče oči. Neprijetno je bilo pogledati ta obraz.

»Nikdo ni tako beden, niti Klada, da mu izkažem spoštovanje,« se je rogala.

»Kako se počutite, kapitan Larsen?« je odgovoril vprašal čez nekaj časa.

Zganil sem se. Ona je bila popolnoma tiho, niti ganila se ni. Ali je bilo mogoče, da je vendarle nekoliko videl? Ali se mu je vid vračal?

»Kako se počutite, kapitan Larsen?« je odgovorila. »Kako veste, prosim, da sem tukaj?«

»Slišal sem vas vendar dihati. Veste, Klada se boljše, mar ne?«

»Ne vem,« je odgovorila in se meni nasmejala. »Drugačnega nisem nikdar videla.«

»Torej bi ga bili morali prej videti.«

»Wolf Larsen, v velikih založnikih,« sem zamrmral, »predno vzamete in potem.«

»Vnovič ti povem Klada,« je rekel trepete, da najboljše storiš, če pustiš ladjo pri miru.«

»Ali pa vam ni do tega, da bi se rešili z nama?« sem vprašal neverjetno.

»Ne,« je odgovoril. »Tukaj hočem umreti.«

»No, midva pa ne,« sem kljubovalno zaključil razgovor in iznova začel z delom.

(Dalje prth.)

Tudi stara mati

si ogleda zlato milo, katerega priznano nedosegljivo kakovost in štedljivost pri uporabi se splošno hvali. To je pristno

ZLATOROG TERPENTINOVNO MILO,

ki napravi tako lepo, belo, bleščeče in duhteče perilo. Vrh tega pa vsebuje vsak tisoči komad pristni

ZLATNIK

po

10 frankov!

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravilo emajliranja in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. Ceniki franco.

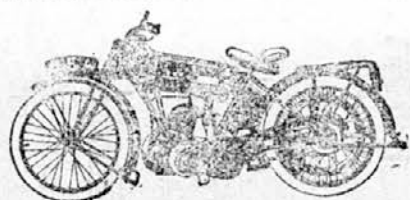
„TRIBUNA“, F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Celulozni les
mehka drva, plača najbolje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Stekleno
strešno opako imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

B. S. A. MOTOCIKLI

In priklozice najnovejši modeli 1926. po znižanih cenah dospeli. Na ogled in poskušnjo pri JUGO AUTO, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 236. — Ceniki na zahtevo brezplačno.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—.

Modroce

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, zložljive postelje, otomane dekoracijske patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7.

Knjigovodkinja
samostojna, z večletno prakso, veča korespondence, strojepisja in vseh pisarniških del, želi premeniti službo. Cenj. ponudbe prosi na upravo lista pod »Vestna in točna«.

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku«!

DRVA - CEBIN

Wolfova 1/II. — Telef. 56.

Krasne dekoracijske patent-divane

v plišu
vam nudi izredno poceni
Rudolf Sever,
Ljubljana, Gosposvetska 6.
Vabim na ogled!

Absolvent trg. tečaja

išče službe kot praktikant pri kakem večjem podjetju. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljivo«.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

za dom, obri in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. — Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj DUBIED

V neizmerni žalosti sporočamo prelužno vesti, da je naš iskrenoljubljeni brat, nečak in bratranec, gospod

dr. Josip Stojc

zdravnik in hišni posestnik

dne 9. julija ob 4. uri popoldne, previden s tolažili sv. vere po kratki mukepolni bolezni preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, dne 13. t. m. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 9. julija 1926

Globoko žalujoči ostali.

„Srajce“,

promenadne, bele in barvaste, ovratnike vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne — potrebščine, svilene trakove, čipke in vezenino. — Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVajte PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Uprava „Narodnega Dnevnika“

prodaja

makulturni papir
kg Din 4-50.

Strojepiska,

perfektna, išče zaposlitve za par ur zvečer odnosno popoldne proti malemu plačilu. — Cenj. ponudbe prosi na upravo lista pod »Perfektna«.

Mizarska delavnica

Franc Planinšek, Maribor, Mlinska ulica 11, izdeluje najfinije in prosto pohištvo po zmernih cenah.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dabi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gosposvetska ul. 3. — Stari trg 12.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Nova mesto, Ptui, Rakov, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjaviti: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458